

COLUMN

Garnituur

KATHY MATHYS

In de tijd dat ik alleen in Brussel woonde, bracht mijn vader altijd zijn gereedschapskist mee als hij op bezoek kwam. Altijd was er wel iets wat haperde of lekte. In *Kleine encyclopedie van de eenzaamheid* (De Geus) schrijft Johanna Spaey onder het lemma 'alleenwonende' het volgende: 'Daarom deze tip voor handige mensen met een goed hart: breng als je bij alleenwonende klunzen op bezoek gaat spontaan een hamer, een schroevendraaier en een boormachine mee.'

Wie van een boek met het woord 'eenzaamheid' in de titel enkel droefenis verwacht, kan ik geruststellen: verscheidene lemma's in deze eigenzinnige, avontuurlijke encyclopedie deden me glimlachen. Zo is de garnituur bij uw portie frieten altijd eenzaam. 'Nooit klappt eens iemand in zijn handen als hij jou ziet liggen', schrijft Spaey.

Natuurlijk komt de eenzaamheid van Franz Kafka hier voorbij, net als die van Billie Holiday en van de personages van Edward Hopper. Toch weet de schrijfster je te verrassen met haar keuzes. Ze laat je nadenken over de eenzaamheid van de cinefiel: waar moet hij

Sowieso duikt hier veel 'boekige' eenzaamheid op. Die van de laatste bladzijde, die van het ezelsoor in het bibliotheekboek

heen met al zijn intense emoties tijdens een bioscoopbezoek? Of wat te denken van de eenzaamheid van de ruimtevaarder of die van de hooligan? Eenzaamheid kan charmant zijn (het eenmansorkest) of problematisch (de psychoot), gewild (de wandelaar) of ongewenst (de seksverslaafde). Allemaal kennen we eenzaamheid en net omdat het zo een universeel gevoel is, leent het zich uitstekend voor een encyclopedische aanpak. Gelukkig is dit boek ook heel persoonlijk. Je kan het zelfs lezen als een soort autobiografie. Waar gaat de blik van de schrijfster naar uit? Wat houdt haar bezig? De oorlog komt, net als in Spaey's eerdere boeken, vaak aan bod. Verder duiken hier veel bijbelfiguren op, filosofen, schrijvers. We lezen hoe Spaey probeert om te gaan met literaire kritiek, hoe ze reageert op de veel te vroege dood van een familielid.

Erg aantrekkelijk zijn de tunnels die door deze encyclopedie lopen. Dit boek voert de lezer richting meer leesvoer. Ze hoorde ik voor het eerst over het werk van Maria Termini, die zich als kluizenaar terugtrok in de bossen van Maine. Sowieso duikt hier veel 'boekige' eenzaamheid op. Die van de laatste bladzijde, die van het ezelsoor in het bibliotheekboek. Boeken lees je meestal in eenzaamheid, maar ze brengen ook mensen samen. Zo verwoordt het Spaey het: 'Door het ezelsoor stap je het leven van een onbekende binnen. Soms kleeft de frustratie in de regelmaat waarmee de ezelsoren het boek markeren: om de tien bladzijden zit er een, nog steeds achthonderd bladzijden te gaan, God verlos ons van *Ulysses*. En plots voel je je niet langer alleen. Iemand denkt net als jij.'

DE KWESTIE

SCHRIJVER, NU OOK FOTOGRAAF
PETER TERRIN

'De fotografie stuurt me de straat op'

Peter Terrin schreef romans als *Post mortem*, *Monte Carlo* en *Yucca* en stelt in Rooftop Bar & Restaurant Gaston in Gent vanaf komende zondag voor het eerst ook foto's tentoon.

Hoe begon u te fotograferen?

'Het kwam niet uit het niets. Ik had het wel vaker dat ik een foto zag, een moment waarop ik als het ware in mijn hoofd afdrukte. Twee jaar geleden kwamen in het onvolprezen programma *De Canvasconnectie* fotografen aan het woord. Ik zag Michael Wolf in Hongkong foto's nemen van bezems en zwabbers die netjes geordend in de smalle steegjes tussen de wolkenkrabbers stonden te drogen. Ik dacht: dat is wat ik ook zou portretteren. De volgende stap was: misschien moet ik foto's die ik zie, ook gewoon nemen. Toen heb ik een camera gekocht.'

Voelt u zich niet afgeschrikt door de technische kant van het fotograferen?

'Ik heb geen opleiding gevolgd, het is niet mijn bedoeling om een perfecte studiofotograaf te worden. En je hebt YouTube, waar je werkelijk alles vindt, tutorials en masterclasses naar believen. Ik ben een straatfotograaf, meer dan een eenvoudige camera en een paar lenzen heb ik niet nodig. Als je weet hoe het diafragma, de sluitertijd en de lichtgevoeligheid van je sensor of film zich tot elkaar verhouden, dan kom je al een heel eind. Maar ik leer nog elke dag bij. Het is belangrijkste is dat je het wil. Toen ik begon te schrijven in het pre-internetijdperk wist ik helemaal niets over het vak. Ik wist alleen dat ik niets liever wilde dan schrijven.'

Ziet u in uw foto's gelijkenissen met wat u in uw literatuur naar voren wil halen?

'Ik hou er niet zo van om mijn werk te analyseren. Het is wat de lezer of toeschouwer ervan maakt. Mensen denken dat je de volledige controle over je werk hebt, dat je vertrokken bent vanuit een thema en vervolgens het boek van begin tot eind hebt bedacht, en dat je dan pas begonnen bent met schrijven. Dat alles wat er staat dus precies zo gepland was. Terwijl het in werkelijkheid een onoverzichtelijk, niet meer te traceren, organisch proces is, van dag tot dag. Fotograferen berust nog meer op toeval. Het licht, een gebaar, een samenloop van omstandigheden. Er zullen ongetwijfeld gelijkenissen zijn tussen mijn verhalen en foto's. Ik denk vooral aan de sfeer die wordt opgeroepen. Dat en een vleugje esthetiek.'

Moet je als schrijver een violon d'Ingres hebben, een nevenactiviteit, om het schrijven vol te kunnen houden?

Daar is het mij niet om te doen. Anderzijds is het een mooie afwisseling. Schrijven doe ik in stilte, in mijn werkkamer, de fotografie stuurt me de straat op. Ze zijn even belangrijk. Toen ik die eerste foto's maakte had ik precies hetzelfde gevoel als toen ik begon te schrijven. Het klopte. (hcn)

www.instagram.com/peter.terrin

/ DIXIT /

'Mensen zijn in levenden lijve vriendelijk en genereus. Online zie je een omkering van al hun goede eigenschappen'

De Amerikaanse schrijver **DAVE EGGERS** vindt dat de sociale media ons uit elkaar drijven en isoleren. ('The Guardian')

'Het is een geschenk dat het leven mij gegeven heeft'

De Franse schrijver **ÉRIC-EMMANUEL SCHMITT** zit zeventig keer per jaar op het vliegtuig, maar ziet niet op tegen eindeloze internationale promotietournees. 'Ik gebruik ze om gepassioneerde artiesten en intellectuelen te ontmoeten.' ('Le Figaro')